

UPPDRAG ATT FÖLJA UPP HUR UPPGIFTER OM VÅLD ELLER ANDRA ÖVERGREPP BEAKTAS I MÅL OM VÅRDNAD, BOENDE OCH UMGÄNGE

Barnrättsdagarna 2024-04-10

UPPDRAGET

- Jämställdhetsmyndigheten ska sprida information till berörda aktörer om myndighetens kartläggning av hur uppgifter om våld beaktas i mål om vårdnad, boende och umgänge med utgångspunkt i tidigare uppdrag (A2020/01054).
- Jämställdhetsmyndigheten ska i uppdraget föra en dialog med berörda aktörer och fortsätta följa utvecklingen inom området.
- Uppdraget ska slutredovisas 31 maj 2023.

TIDIGARE KARTLÄGGNING- SLUTSATSER

- Uppgifter om våld och andra övergrepp är inget undantag
- Skillnader i hur uppgifter om våld och våldets omfattning framgår av domar
- Riskbedömningar brister
- Uppgifter om våld beaktas i låg utsträckning vid målets avgörande
- Barns rättigheter i vårdnadstvister behöver stärkas i praktiken
- Kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck brister.
- Överenskommelser fastställs trots uppgifter om våld eller andra övergrepp

OMFATTANDE SPRIDNINGSINSATS

Informationsspridning och dialog med berörda myndigheter, organisationer och forskare

- Presentation av kartläggningen på nationella- och regionala konferenser
- Dialogmöten och föredragningar för berörda myndigheter, organisationer och forskare

Informationsspridning och dialog med domstolar

- Informations- och dialogmöten med 23 tingsrätter och 6 hovrätter
- Presentation av kartläggningen på Nordisk domarseminarium i Köpenhamn-SEND
- Domstolsakademins familjerättsdagar

UTGÅNGSPUNKTER VID DIALOGEN- TIDIGARE KARTLÄGGNINGS REKOMMENDATIONER

- Att barns rättigheter behöver stärkas
- Att riskbedömningar behöver metod utvecklas och grundas på metoder med stöd i forskning
- Samförståndslösningar fastställs trots allvarliga uppgifter om våld eller andra övergrepp
- Kunskapsutveckling inom området mäns våld mot kvinnor, våld mot barn och hedersrelaterat våld och förtryck

RAPPORTENS REKOMMENDATIONER

- Tvistemålsprocessen i dessa mål behöver ses över och ett alternativt förfarande behöver utredas
- Det finns behov av reformer för att underlätta för barn att höras i rättsprocessen
- Frågan om ombud för barn behöver utredas vidare
- Domstolens riskbedömningar behöver metod-utvecklas. Risknivåer och vilka beviskrav som krävs för att fastställa risk behöver konkretiseras i lagstiftning
- Skrivningen barns behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna tas bort ur bestämmelsen om barnets bästa

RAPPORTENS REKOMMENDATIONER

- Lagstiftarens intention om skydd för våldsutsatta barn och vuxna behöver få ett tydligt genomslag
- Det bör utredas om det ska finnas en begräsning av hur ofta man kan väcka talan i vårdnad-, boende- och umgängesmål
- Utbildningsinsatser behöver genomföras till domstolarna inom området mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer inklusive våld mot barn, hedersrelaterat våld och förtryck samt eftervåld och grunder för skyddsinsatser från samhället
- Domare behöver ges bättre förutsättningar för att kunna prioritera tid för utbildning
- Fler familjemålsansvariga domare med fördjupad kunskap om familjemålen kan stärka kompetensen

RAPPORTENS REKOMMENDATIONER

- Det finns behov av att det förtydligas i lagstiftning när det är olämpligt att verka för och fastställa överenskommelser
- Regeringen behöver omgående säkerställa att kommunerna får tillgång till kunskapsbaserade metoder för familjerättsliga riskbedömningar
- MFoF metodstöd behöver uppdateras och baseras på aktuell forskning inom området
- Det behövs mer svensk forskning utifrån uppfattningen att föräldrar medvetet framför falska påståenden om våld eller andra övergrepp i dessa mål
- Jämställdhetsmyndigheten bör få i uppdrag att genomföra en ny kartläggning av hur uppgifter om våld eller andra övergrepp beaktas i mål om vårdnad, boende och umgänge

TACK!

Anna Tingbäck chefsjurist

anna.tingback@jamstalldhetsmyndigheten

Åsa Hjertström utredare

asa.hjertstrom@jamstalldhetsmyndigheten.se